Rigshospitalet

19. november 2026

Supplerende udtalelse vedr. specialiserede funktioner i Afdeling for Transplantation og Sygdomme i Fordøjelsessystemet
Styrelsen for Patientsikkerhed har 3. november 2026 bedt Rigshospitalet om en supplerende udtalelse til redegørelse af 27. oktober 2026 vedrørende specialiserede funktioner på Afdeling for Transplantation og Sygdomme i Fordøjelsessystemet (ATS).

Styrelsen for Patientsikkerhed beder Rigshospitalet forholde sig til:

- Tre bekymringsskrivelser
- Forhold vedr. manglende kontakt til norsk læge
- Tiltag vedrørende protokollering og eksperimentel kirurgi

Tre bekymringsskrivelser
Styrelsen for Patientsikkerhed har bedt Rigshospitalet om at forholde sig til tre bekymringshenvendelser, som gennemgås enkeltvis herunder. Afslutningsvis adresseres derudover bekymringer rejst via medierne.

- Sygeplejersker på operationsgang i Center for Kræft og Organsygdomme
  27 sygeplejersker adresserer i henvendelse af 21. oktober 2026 bekymringer for patientsikkerheden på baggrund af tab af kirurgiske kompetencer samt forandringer i arbejdsgange. Sygeplejerskernes henvendelse er besvaret af vicedirektør Jannick Brennum 22. oktober, og der er afholdt dialogmøde 30. oktober. Jannick Brennums svar er vedlagt.

  Rigshospitalet anerkender og værdsætter, at sygeplejerskerne adresserer forhold, som de er bekymrede for.

  De konkrete bekymringer, sygeplejerskerne rejser i henvendelsen er vigtige, og Rigshospitalet arbejder aktuelt med en lang række initiativer (beskrevet nedenfor), der har til formål at genetablere robustheden omkring de funktioner, som sygeplejerskerne adresserer.

  De aktuelle udfordringer og det store eksterne fokus på funktionerne påvirker både medarbejderne i afdelingen og i de samarbejdende afdelinger. Alle medarbejdere yder en ekstraordinær stor indsats for at understøtte kvalitet og sammenhæng i patientforløbene og bidrage til, at kliniske arbejdsgange tilpasses til den aktuelle situation.

  Tabet af kirurgiske kompetencer relaterer sig til avanceret pancreaskirurgi, pancreastransplantation og levertransplantation hos børn. Disse funktioner kan aktuelt ikke bemandes tilstrækkeligt robust uden ekstern understøttelse. Dette skyldes, at i alt fire aktive kirurger er fratrådt i 2026. Der er i samme periode tiltrådt to nye kirurger, og der er aktuelt dialog med kvalificerede kandidater med henblik på genbesættelse af de resterende stillinger.

  Afdelingen har de nødvendige kirurgiske kompetencer til at varetage størstedelen af de funktioner, der er påvirket af kirurgernes fratrædelser, og indtil den kirurgiske bemanding inden for avanceret pancreaskirurgi og levertransplantationer af børn er robustgjort, er der lavet aftaler om understøttelse med relevante kompetencer fra universitetshospitalerne i Odense, Aarhus, Lund og Oslo.

  Vedrørende pancreastransplantationer er der pr. 1.november 2026 indgået formaliseret aftale med Oslo Universitetshospital om at denne behandling varetages der (vedlagt). Region Hovedstaden har anmodet Sundhedsstyrelsen om, at funktionen overgår til at være en højt specialiseret behandling i udlandet, med baggrund i det meget lave årlige volumen. Beslutning forventes at blive taget på møde i Det Rådgivende Udvalg for Specialeplanlægning 3. december.

  Rigshospitalets hovedfokus er patientsikkerhed, og hvis der opstår usikkerhed om, de rette kompetencer er til stede på Rigshospitalet til gennemførelse af sjældne eller komplekse procedurer, varetager vi funktionen ved at tilbyde overflytning til et af de universitetshospitaler vi samarbejder med.

For yderligere oplysninger om faglig kapacitet henvises til uddybende redegørelse for varetagelsen af specialfunktioner i kirurgi, der er fremsendt til Sundhedsstyrelsen 19. november (vedlagt).

Bekymring for uklarheder om arbejdsgangene i og omkring operationsgangen i Center for Kræft og Organsygdomme er alvorlige. Fratrædelsen af de fire kirurger er ikke kun et tab af værdifulde tekniske kompetencer, men giver også ændringer i arbejdsgange og teamsamarbejdet. Uanset nye kollegers kompetencer er der behov for særlig bevågenhed og tæt opfølgning både klinisk og ledelsesmæssigt i forhold til at understøtte ro, tryghed og kontinuitet hos alle, der er med til at få en operation til at lykkes.

For at understøtte kontinuitet og robusthed er det få, faste kirurger fra universitetshospitalerne i Odense, Århus og Oslo, der bistår i afdelingen, så der kan opbygges fælles erfaring og relationer mellem de pågældende kirurger og det øvrige operationsteam. Kirurgerne bliver introduceret til Rigshospitalets procedurer og arbejdsgange, så roller og ansvar omkring den enkelte operation er entydige.

Kirurgerne deltager fra 23. november 2026 sammen med det øvrige team i udvidet tjek-ind (gennemgang af den planlagte operation og særlige tekniske forhold) forud for hver operation, og de deltager i udvidet tjek-ud efter operationen (gennemgang af operationen med fokus på eventuelle læringspunkter).

Den aktuelle situation har medført et betydeligt pres på medarbejderne i og omkring afdelingen, og det massive fokus kan ikke undgå at påvirke arbejdsmiljøet i og omkring afdelingen. Rigshospitalet arbejder målrettet med afbødende initiativer og tiltag, som kan understøtte tryghed og kontinuitet blandt de involverede medarbejdere. Der pågår samtaler med afdelingens medarbejdere og ledere, herunder arbejdsmiljørepræsentanter og tillidsrepræsentanter for at igangsætte indsatser på tværs af faggrupper og områder, der kan understøtte arbejdsmiljøet på afdelingen. Der er øget dialog med samarbejdende afdelinger.

- <u>Pårørende til voksen patient med behov for levertransplantation</u>
  Pårørende til en voksen patient på venteliste til levertransplantation har 24. oktober skrevet til Styrelsen for Patientsikkerhed og ledelsen på Rigshospitalet. Den pårørende er bekymret for, om beredskab og ekspertise er tilstrækkelige i den akutte og livsvigtige situation, som den voksne patient befinder sig i. Cheflæge Jens Hillingsø har 27. oktober haft telefonisk dialog med den pårørende og har sendt skriftligt svar på bekymringsskrivelsen. Jens Hillingsøs svar er vedlagt.

  Den pårørende beskriver i henvendelsen, at de aktuelle udfordringer med bemanding og debatten i medierne har medført ”en dyb frygt” for, om de nødvendige kompetencer er til stede, og om kvaliteten af behandlingen er forsvarlig. Rigshospitalet har som nævnt været i dialog med denne pårørende, og vi har generelt et stærkt fokus på at være i dialog med patienter og pårørende, der føler sig utrygge.

  Det er Rigshospitalets ansvar, at der er et sikkert behandlingstilbud af høj kvalitet til patienter med behov for lever- og pancreastransplantation og avanceret pancreaskirurgi. Rammerne herfor er aktuelt udfordret, fordi hospitalet har mistet værdifulde tekniske kompetencer. Funktionerne understøttes derfor via aftaler med universitetshospitalerne i Odense, Århus, Lund og Oslo.

  Rigshospitalet har lagt planer for oplæring og kompetenceudvikling af nuværende personale, har dialoger med relevante kirurger med henblik på ansættelse og har aftaler med andre hospitaler, så patientsikkerhed og behandlingskvalitet kan opretholdes på kort sigt og robustgøres fremadrettet.

- <u>Pårørende til tidligere patient</u>
  En pårørende til en tidligere patient vurderer overfor Styrelsen for Patientsikkerhed at ”nogle af de bedste overlæger er fyret”, at patienter dør af kræft, fordi ”der går politik i den”.

  Beslutningen om at stoppe samarbejdet med de pågældende har ikke været let, men er taget på baggrund af et længerevarende forløb, hvor en mindre gruppe af læger har været grundlæggende, vedvarende og tiltagende uenige i afdelingens faglige og organisatoriske retning.

Forløbet kulminerede, da de pågældende ikke ønskede at indgå i dialog med afdelingsledelsen om deres bekymringsskrivelser. Det er meget beklageligt, at det nåede dertil, men når der ikke længere er villighed til at gå i dialog med ledelsen, er der ikke længere et grundlag for at få det fremtidige samarbejde til at fungere.

Forhold vedr. manglende kontakt til norsk læge
Styrelsen for Patientsikkerhed anmoder på baggrund af bekymringsskrivelsen fra de 27 operationssygeplejersker i Center for Kræft og Organsygdomme om, at Rigshospitalet forholder sig til, at "man i ét tilfælde ikke kunne komme i kontakt med en norsk kirurg, som skulle bistå ved særlige operationer". Patientsikkerhedsstyrelsen anmoder om, at Rigshospitalet konkret belyser:

- *Hvorfor lægen ikke besvarede henvendelsen, herunder hvilken aftale der var med lægen?*
  Den pågældende kirurg havde ved en fejl sat sin telefon på lydløs, og var derfor midlertidigt ikke tilgængelig, da han blev ringet op for at modtage besked om komplikationen. Kirurgen indfandt sig på operationsgangen, så snart han opdagede fejlen, og var enig i den faglige håndtering af det kirurgiske problem, som var sat i gang af afdelingens planlagte vagtberedskab. Det er afdelingens vurdering at denne hændelse ikke havde nogen konsekvens for kvaliteten af patientens behandling.

- *Hvordan en lignende hændelse kan undgås i fremtiden?*
  Der har været dialog med den pågældende om vigtigheden af at følge de aftalte arbejdsgange.

Tiltag vedrørende protokollering og eksperimentel kirurgi
Styrelsen for Patientsikkerhed anmoder Rigshospitalet om at belyse forhold omkring protokollering og eksperimentel kirurgi. Forretningsudvalget i Region Hovedstaden besluttede på møde 26. oktober 2026 at igangsætte en opfølgende undersøgelse af disse forhold.

Hvis undersøgelsen viser, at der er sket mangelfuld information af patienter forud for deres behandling, vil patienterne naturligvis blive informeret herom, lige som de vil blive informeret hvis der er mulighed for at søge erstatning.

Bekymring delt via medier
Flere medarbejdere har i medierne rejst bekymring om konkrete kliniske situationer. Rigshospitalet har fulgt op internt på de omtalte eksempler og har ikke kunnet afdække forhold, som rejser bekymring for patientsikkerhed eller behandlingskvalitet. Rigshospitalet har et meget stort fokus på at understøtte tillid, tryghed og trivsel i og omkring afdelingen.